ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ

ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ИҚТИСОДИЁТ УНИВЕРСИТЕТИ

МАГИСТРАТУРА БЎЛИМИ

Қўлёзма ҳуқуқида

УДК:333.3:658:33М(505.1)

ЮСУПОВ ШОҲЖАҲОН БАҲОДИР ЎҒЛИ

КИЧИК КОРХОНАЛАРДА ФОЙДА КЎРСАТКИЧЛАРИНИ ТАҲЛИЛ ҚИЛИШ ВА УНИНГ ҲАЖМИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА ИЧКИ ИМКОНИЯТЛАРНИ АНИҚЛАШ

5А230102 – Иқтисодиёт (тармоқлар ва соҳалар бўйича) мутахассислиги бўйича

Магистр
академик даражасини олиш учун ёзилган

ДИССЕРТАЦИЯ

Илмий раҳбар:

PhD. Ж.Файзуллаев

Тошкент – 2020

Ушбу магистрлик диссертациясида иктисодиётни модернизациялаш шароитида саноат корхоналари фаолиятини диверсификациялаш оркали махсулот ишлаб чикариш хажмини оширишн муаммолари буйича илмий асосланган фикрлар баён этилган. Тадкикот мавзуси сифатида танлаб олинган муаммони атрофлича ўрганиш максадида "Абулкосим Азизхон" МЧЖ фаолияти ўрганилган. Тадкикот максади ва белгилаб олинган вазифаларни амалга ошириш учун куйидагилар амалга оширилган: саноат корхоналари фаолиятини диверсификациялаш оркали махсулот ишлаб чикариш хажмини оширишнинг назарий асослари ўрганилган: объект сифатида танлаб олинган корхонанинг ишлаб чикариш хажми ва иктисодий кўрсаткичлари тахлил килинган: саноат корхоналарида ишлаб чикаришни модернизациялаш ва диверсификациялашнинг устувор йўналишлари, шунингдек саноат корхоналари фаолиятини диверсификациялаш асосида экспорт салохиятини ривожлантириш йўллари ўрганилган.

This master's dissertation contains scientifically based views on the problems of increasing production capacity through diversification of industrial enterprises in the context of modernization of the economy. In order to study in detail the problem selected as the subject of research, the activities of "Abulqosim Azizxon" LLC were studied. In order to achieve the goals and objectives of the study, the following was done: the theoretical basis for increasing exports through diversification of industrial enterprises was studied: the production volume and economic indicators of the enterprise selected as the object are analyzed: priorities for modernization and diversification of production at industrial enterprises, as well as ways to develop export potential based on the diversification of industrial enterprises were studied.

Магистрлик диссертация иши "Тармоклар иктисодиёти" кафедрасида дастлабки химоядан ўтган. 01 - сонли баённома " 8 " 06 2020 й.

Илмий рахбар PhD. Ж.Файзуллаев ________

Такризчи: Ф. Хамдамов
Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги
Бошкарма бошлиги ________

Магистр: Ш. Юсупов ________

"Химояга рухсат этилади"

"Тармоклар иктисодиёти" кафедраси

мудири доц. И.Хотамов ________

" 11 " " 06 " 2020 йил

Химоя Тошкент Давлат иктисодиёт университетида

2020 йил " 12 " 06 ________ соат " 14.00 "да бўлади.

МУНДАРИЖА

КИРИШ 4

I БОБ. КИЧИК КОРХОНАЛАРДА ФОЙДА КЎРСАТКИЧЛАРИ ШАКЛЛАНИШИНИНГ ЎЗИГА ХОС ХУСУСИЯТЛАРИ. 11

1.1. Корхонада фойданинг шаклланиши ва унинг ҳажмига таъсир кўрсатувчи омиллар 11

1.2. Кичик корхоналарда фойда кўрсаткичларининг шакллантириш тамойиллари 15

1.3. Кичик корхоналарда соф фойда кўрсаткичларини таҳлил қилишнинг услубий асослари 24

Биринчи боб бўйича хулоса 30

II БОБ. "АБУЛҚОСИМ АЗИЗХОН" КОРХОНАСИДА ФОЙДА КЎРСАТКИЧЛАРИНИНГ ТАҲЛИЛИ 31

2.1. Кичик корхона молиявий натижалари ҳамда мамлакатимиз корхоналарининг молиявий кўрсаткичлари таҳлили 31

2.2. "Абулқосим Азизхон" МЧЖнинг асосий фаолияти тавсифи ҳамда вазифалари 41

2.3. "Абулқосим Азизхон" МЧЖнинг асосий фаолияти таҳлили ҳамда молиявий натижалари 45

Иккинчи боб бўйича хулоса 55

III БОБ. "АБУЛҚОСИМ АЗИЗХОН" КОРХОНАСИДА ФОЙДАНИНГ ҲАЖМИНИ ОШИРИШ БЎЙИЧА ИЧКИ ИМКОНИЯТЛАР 56

3.1. "Абулқосим Азизхон" МЧЖда фойда кўрсаткичларини яхшилаш борасида олиб борилаётган чора – тадбирлар 56

3.2. "Абулқосим Азизхон" МЧЖ фаолиятини стратегик ривожлантиришнинг мукобил йўллари 59

3.3. Корхонанинг ривожлантириш мақсади ҳамда фойда ҳажмининг оширилиши 62

Учинчи боб бўйича хулоса 70

ХУЛОСА ВА ТАКЛИФЛАР 72

ФОЙДАЛАНИЛГАН АДАБИЁТЛАР РЎЙХАТИ 74

КИРИШ

Мавзунинг долзарблиги: Иқтисодиётни эркинлаштириш шароитида Ўзбекистон Республикасида мамлакат тараққиётининг барча соҳаларида, шу қаторда энг аввало тадбиркорлик соҳасида ислоҳотларни янада ривожлантириш, тадбиркорларнинг фойда кўрсаткичларини яанада оширишн ҳамда тадбиркорларни эркинлаштириш борасидаги аниқ дастурлар ишлаб чиқилган ва уларни ҳозирги кунда янада такомиллаштириш чора-тадбирлари кўриб келинмоқда. Ҳозирги кунда мамлакатимизда тадбиркорликни ривожлантиришга кенг эшиклар очилган, мамлакатимизнинг ҳар бир фукароси тадбиркорлик фаолияти билан шуғулланиши учун барча қулайликлар яратиб берилмоқда. Бунга яққол мисол сифатида ҳозирги кунда банкларимизнинг тадбиркорликни янада ривожлантириш мақсадида берилаётган максимал даражадаги кам фоизли кредитларини олишимиз мумкин. Шундай экан бу имкониятларидан фойдаланган ҳолда мамлакатимиз иқтисодиётига ҳисса қўшиш ёшларнинг умуман олганда барча фукароларнинг энг олий бурчларидан бири сифатида қарасак муболаға бўлмайди. Зеро, халқ бой бўлса, мамлакатда тадбиркор кўп булса давлат бой бўлиши барчамизга сир эмас.

Биринчи Президентимиз И.Каримов таъкидлаганларидек "Олдимизда турган биринчи ва асосий вазифа бу изчил иқтисодий ўсиш, чуқур таркибий ўзгаришларни амалга ошириш, ишлаб чиқаришни мукаммаллаштириш ва илғор технологиялар билан қайта қуроллантириш бош шарти бўлган макроиқтисодий ва молиявий барқарорликка эришиш муммосидир" Мамлакат иқтисодиётнинг қанчалар кучли булиши *тадбиркорлик субъектларининг* кучлигига боғлиқдир. Шунингдек, ушбу тадбиркорлик субъектлари агар узларининг ички имкониятларидан кенг фойдаланган ҳолда фойда олишни икки уч баробарга оширса иқтисодий усиш ҳам ўз-ўзидан параллел ошиши барчамизга маълум.

Шуни ҳам таъкидлашимиз жоизки Президентимиз Ш. Мирзиёев иқтисодиётни ривожлантиришдаги муҳим вазифамиз сифатида "...Бизнинг яна